

Dyspnee

DYSPNEE

Image not found

<https://www.medic4medics.nl/%3A//resize/dyspnee-281x140.gif>

Dyspnoe of dyspnoea betekent bemoeilijkte ademhaling, kortademigheid, benauwdheid

De oorzaken kunnen op verschillende niveau's liggen:

ventilatie

- zuurstofarme lucht

- verstopping vd bronchi

- vochtophoping in de borstholte

stoornis id gaswisseling id longen

perfusie

- cardiale oorzaken

- shock

1. Kliniek

Alhoewel het klinisch beeld wordt genoemd naar de symptomen van de ademhaling, is het belangrijk ook te letten op andere symptomen

- cardiovasculair

- bewustzijn

- huid

- clubbing

Ademhaling

moeilijke ademhaling:

- oncomfortabel

- veel inspanning vergend

(sub)obstructie bovenste luchtwegen:

- stridor

tachypnee

gebruik secundaire AH spieren

longgeluiden:

- wheezing (expiratoir)

 - spasmen grote luchtwegen

- stridor (inspiratoir)

 - subobstructie bovenste luchtwegen)

- reutels

vesiculair ademgeruis:

- asymmetrisch

- afwezig

geur van uitgeademde lucht
acetongeur: ketotisch

Cardiovasculaire symptomen

opzetting V. Jugularis externa
hartgeruis
S3 gallop
ritmestoornissen

CZS

bewustzijnsveranderingen

Algemeen

Huid

bleek
cyanose
klam of droog
koud of warm
oedemateus
patiënt wil misschien niet neerliggen

Clubbing: Trommelstokvingers

2. Oorzakelijke niveau's

Bij dyspnee kunnen verschillende oorzaken meespelen. Het is belangrijk deze te kunnen differentiëren alvorens een therapie in te stellen.

Ventilatie

Czs aandrijving AH: Ademhalingscontrolecentra

Hersenstam
Cortex cerebrum

Sensoren die de AH controle beïnvloeden

CO2 sensoren (centraal)
PO2 sensoren (perifeer)

Mechanoreceptoren id longen

Chemische irritatie
Uitrekking
Aspiratie

AH spieren

Diafragma
Thoraxwandspieren
Innervatie
T1-T12

Perfusie

hartfalen

Cardiale klachten kunnen een gevoel van dyspnee opwekken. Zo zal inspanningsangor dikwijls worden uitgelegd als een "dyspnee d'effort". Ook acute angor tgv een hartaanval kan lijken op dyspnee. Daarnaast zal hartfalen ook vaak leiden tot pulmonale hypertensie met longoedeem tot gevolg.

Metabole functie

Een metabole acidose zal reactief een hyperventilatie uitlokken. Dit kan het eerste symptoom zijn dat de patiënt naar de arts drijft. De differentiaaldiagnose van hyperventilatie door stress of door metabole acidose dient te worden gemaakt.

3. Diagnostische workup

Bij dyspnee is de anamnese en het klinisch onderzoek van primordiaal belang. Kennis van de thuismedicatie en de voorgeschiedenis samen met het klinisch beeld geven vaak een correcte eerste diagnose.

Anamnese

ontstaan
pijn, beklemmend gevoel?
eerder dezelfde klachten?
voorgeschiedenis
allergie
thuismedicatie

KO

Inspectie

kleur patiënt
gebruik secundaire AH spieren
frequentie ademhaling
vrije luchtweg?

Auscultatie

vesiculair ademgeruis
ruw, normaal, zwak, afwezig
crepitaties / reutels

palpatie

subcutaan emfyseem
oedemen

percussie

lucht-vocht niveau's

Pulse oximetrie

Handig, goedkoop en vrij betrouwbaar toestel

bij saturaties < 90 sterke daling pO₂

cave vals normaal bij CO intoxicatie

cave meet slecht bij koude handen, slechte perifere perfusie en soms bij nagellak

RX thorax

pneumothorax

infiltratie

pleuraal vocht

hartschaduw verbreed?

hili fors?

RX hals weke delen

bij vermoeden oedeem rondom glottis of vreemd voorwerp

Art bloedgassen

pH: acidose - alkalose

pCO₂

pO₂

bicarbonaat

electrolyten

hemoglobine

Lab

CBC: anemie, infectie

Electrolyten

Ureum, creatinine

Glucose

Schildklierfunctie

verhouding methemoglobine/carboxyhemoglobine

urine: toxico screening, urinedebiet

ECG

CT longen + angiogram

Longembolen

Ventilatie/perfusie scan

longembolen

Echocardiografie

longembolen
hartdecompensatie
overvulling
ventrikelwand functie

Spirometrie

piek flow expiratie: maat voor bronchospasmen

Tensilon test

om myastenia gravis vast te stellen

4. DD

Bovenste luchtweg

- Epiglottitis
- Larynxobstructie
- Tracheïtis
- Tracheobronchitis

Longen

- Tumor
- Asthma
- Thoraxtrauma
- Emfyseem
- Effusiestoornis
- Pneumothorax
- Longembolen
- Bronchitis
- Pneumonie
- Restrictief longlijden

Cardiovasculair

- chronisch hartfalen
- hartdecompensatie
- Ritmestoornissen
- Intracardiale shunt
- Linker ventrikel falen
- Myxoma
- Pericardlijden
- Kleplijden

Neuromusculair

- CZS stoornissen
- Ruggemergletsels
- N phrenicusletsels
- Diafragmaletsels
- Myopathie
- Neuropathie

Systemische neuromusculaire aandoeningen

Acidose

Anemie: Hoogte

ANAFYLAXIE

Schildklierstoornissen

Sepsis

Psychogeen (bijv hyperventilatie)

5. Therapie

Eerste opvang: ABC

Snelle intubatie: Om respiratoire stress te beperken

O₂

Oorzakelijke therapie

cardiale ischemie

Pulmonale hypertensie

Voeg een nieuwe reactie toe

[Login](#) [1] of [registreer](#) [2] om te kunnen reageren

Bron-URL: <https://www.medic4medics.nl/nl/dyspnee>

Links

[1] <https://www.medic4medics.nl/nl/user/login?destination=node/%23comment-form>

[2] <https://www.medic4medics.nl/nl/user/register?destination=node/%23comment-form>